



Diversi Tractatvs

Coloniae Agrippinae, 1629

Dispytatio XIV. De modo causalitas dictorum mediorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61359)

à dæmonibus fieri, vt mortuorum suscitatio, oculorum restitutio, & similia: quæ ergo ratio patitur, vt eam virtutem denegemus ad fugandos malignos spiritus? Nulla certè, sed sola malignitas Hæreticorum, qui omnia pertinentia ad ritus Ecclesiæ Romanæ conantur euertere, sibi inceptè persuadet.

9 Ad argumenta facta pro Hæreticis responderetur. *Ad primum*: non omnia, quæ Ecclesia licitè & sanctè obseruat, habentur in sacra Scriptura, non omnia à Christo instituta: sed quædam ex traditione Apostolica habentur, & ex Ecclesiæ institutione. Hoc non admittunt Hæretici: sed Orthodoxi admittunt, vt colligere licet ex Trident. Concilio Tridentino *sessione 7. Cano. 13. de Sacramentis in genere*, & *Sessio. 21. capit. secundo*. Et ad hoc confirmandum adducit Synodus illud 1. Cor. 4. Pauli primæ ad Corinthios quarto: & 11. Sic nos existimet homo, vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei: & illud primæ ad Corinthios: 1. *et: ra autem cum vobis disponam*. Sed de hoc aliàs: videndi sunt Orthodoxi scriptores nostri sæculi, qui egregiè adlaborarunt contra Hæreticos.

Ad confirmat. respond. nostros exorcismos eiusdem rationis esse cum illis, quibus Apostoli sunt vsi: fa-teor, sunt ampliores, & pluribus constant: quorum singula valdè profunt ad eiectionem dæmonum: orationes, ieiunia; Crucis signa, aquæ benedictæ aspersio. Nunquid dam-

nandi sunt, quia tot remedia congerunt, quorum singula magnam ad profligandos dæmones virtutem habent? nequaquam. Tot autem congescit Ecclesia, quia non viger tam copiosa gratia ad eiciendos dæmones in ministris nostri temporis, sicut in ministris primitiæ Ecclesiæ: & ided dæmones multis imperendi sunt machinis, vt relinquunt miseros, quos vexant: ea autem, quæ adiunguntur, pertinere ad supersticiosum cultum negamus, sed potius ad pium & religiosum, de quo parim diximus: & alibi proprijs locis aduersus Hæreticos discutiant nostri Theologi.

Secundum argumentum satis superque à nobis solutum est: ita vt neque verbulum sit necesse superaddere. In tertio argumento postulatur modus concurrenti præfatorum mediolorum ad dæmonum pulsionem: de quo disputatione immediatè sequenti.

DISPUTATIO XIV.

De modo casualitatis dictorum mediolorum.

Obscura visa est decisio huius rei Diuo August. ^I *libr. 2. de ciuitate Dei cap 9.* vbi loquens generaliter de omnium miraculorum, & rerum, quæ superant naturæ vires operatione ait: *Sive enim Deus ipse per se ipsum miro modo, siue per suos ministros etiam faciat, siue etiam per martyrum spiritus, siue per homines adhuc in corpore constitutos, siue omnia ista per Angelos,* ^{August.}
M quibus

quibus inuisibiliter imperat, operetur: ut qua per martyres fieri dicuntur, eis orantibus sanctorum, & impetrantibus, non etiam operantibus fiant, siue aliis modis, qui nullo modo comprehendi à mortalibus possunt: sicut attestantur hæc miracula fidei, in qua carnis resurrectio in æternum prædicatur. Nos autem diuino numine implorato tentabimus hunc modum dissoluere, præmittendo non esse quæstionem, an præfata media possint eijcere dæmonia ex opere operantis, id est ex merito ipsorum ventium: sed ex opere operato, quod aiunt Theologi: id est ex vi vius istorum mediorum.

Secundo nota, triplicem imaginari modum possibilem, quo dæmonia ab hominibus pellantur & in fugam vertantur medijs ac signis sensibilibus. Primus modus est quasi conaturalis ipsi medio sensibili suppositis nostræ fidei mysterijs: videlicet quia ipso viso, aut apprehenso dæmon tristatur, & perhorrescit, & ut hanc tristitiam & horrorem euadat, fugam capessit: verbi gratia, audito Christi nomine, qui de hoste generis humani mirabiliter triumphauit: visa Cruce, in qua suspensus dæmones deuicit: & in hoc modo fugandi dæmones, non aliam efficaciam habet medium sensibile, nisi quam habet obiectum cōtristans, quod naturaliter mens versare reformidat.

Secundus modus fugandi dæmones in impetratione fundatur, & hoc dupliciter, Primo, quando ad preces

alicuius ad Deum, vel Sanctos iustas, dæmones abiguntur. Secundo, quoniam Ecclesia quibusdam rebus impetrauit efficaciam dæmones pellendi, ut quando benedictionem aquæ instituit, aut imagines cereas, quas agnas Dei dicimus, pro exterminatione dæmonum. Tertius modus, quando ex Dei speciali potestate à Christo promissa, confertur quibusdam sensibilibus, ut exorcismis, causas esse instrumentales Dei ad dæmonum eiectionem, hoc dupliciter, vel ut causæ instrumentales physice, aut verò ut causæ instrumentales morales.

Tertio notandum est, non esse necessarium, ut in singulis quinque medijs enumeratis, omnes & singuli tres modi operandi dæmonum pulsionem inueniantur: sed fat erit si in aliquibus omnes, in alijs verò vnus solus operandi modus reperitur. Sed age de singulis in speciali perscrutemur, quomodo præfatum effectum operentur.

De Oratione.

MODVS fugandi dæmones per orationem longè diuersus est ab eo, quem in alijs medijs sensibilibus constituimus: hic ad Deum tendit, & Sanctos, quibus pro dæmonum eiectione supplicatur, illi ad dæmones profligandos diriguntur: in hoc oratio non est instrumentalis causa, nisi fortè medium morale; in illis media sensibilia causæ instrumentariae sunt.

Modus

Modus itaque abigendi dæmones per orationem fundatur in communi lege orationum, maxime in promissione Christi multis in locis: quas reliquit Deus ut remedium vniuersale hominum, non solum ad bona quęcunque obtinenda, verum & ad omnia propulsanda mala. Quę mala omnia etiam dæmones: quin imò in oratione Dominica posteriorem petitionem: *Sed libera nos à malo*: de liberatione à dæmone intelligant omnes Gręci, Nissenus, Cyrillus, Chrysostomus, Euthymius, Theophylactus, & ex Latinis Chrysologus, Ambrosius, & Cassianus.

Denique hanc orationis vim, ac efficaciam ad propulsandos dæmones Christus Dominus *Matt. 17.* expressit, dum affirmat quoddam dæmoniorum genus sentissimum sola oratione posse pelli: ergo pro alijs non ita ferocibus expellendis, multum valere necessarium est orationem; nimirum impetrando à Deo eorum pulsionem.

De Reliquijs Sanctorum.

Reliquias Sæctorum pellere dæmones, ac in fugam conuerrere superius docuimus. Modus autem istius fugę operandę, primus est: quia reliquijs visis exhorrescunt, ac tristantur dæmones multo plus quàm nos, si dæmonia videremus in forma horribili. Hoc palam fit ex sequentibus,

Res clara est, dæmones odio ac inuidia aduersus Sanctos dum in humanis agerent flagrare. Quare quia occupaturi sunt cęlestes sedes, quas ipsi perdiderunt; quia redemptionis Christi participes sunt, & ipsi ab ea extorres; quia ipsis molesti sunt, & ab eis superantur sapissimè; quia ab ipsis confunduntur, dum homo terrenus, & imbecillus potentissimum spiritum profligat. Hinc emanat, ut eorum præsentiam ferre nequeant, & ea se torqueri sæpè clamant. Cum sancta Genouepha virgo Turonum esset ingressa Sancti Martini reliquias visitatura: turba dæmoniacorum clamare cępit, se gemino incendio torqueri: præsentia, scilicet, Sanctę illius virginis, & reliquijs Sancti Martini, quę in ea Ecclesia, quàm Sancta ingrediebatur, asseruabantur. Sic se torqueri clamabat, & facultatem egrediendi precabatur, ille qui ad Theodorum Archimandritam adductus fuit, & ne loco se moueret ab eodem mandatum accepit.

Legimus insuper, quosdam dæmones in obsessis existentes præsentiam Sanctorum aduentantium expectare noluisse: sed fugerunt prius quàm à sanctis hominibus eijcerentur. Dæmon ille, qui filiam Gordiani Imperatoris vexabat, antequam sanctus Triphon accederet, sede sua relicta aufugit. Ita Metaphrastes in Triphone: & legio spirituum torquentium adoles-

M 2 centem,

Metaph. Lisiard.

centem, cuius in vita sancti Arnulphi, capit. 24. mentionem facit Lisiardus Suouesionensis Ecclesia Episcopus, mox in fugam conuersi fuerunt, vbi sanctum virum viderent aduentare. Multa huiusmodi lege apud Theodoretum *Theodor.* *libr. 7. capit. 37. Ecclesiast. Hist.* Formidant igitur, ac tremunt demones. adesse in Sanctorum praesentia.

Ex his inferimus exhorrescere ac tremere coram Sanctorum reliquijs, & non valentes earum praesentiam ferre, fugiunt. Naturale est omnibus, quorum odio ac inuidia flagrant, eorum neque aspectum ferre, neque praesentiam: eorum detestari imagines, mores, filios, & amicos ipsorum: quidquid est, graue est, molestum est, tortura est: cum ergo demones odio ac inuidia sanctos homines prosequantur, palam est nequaquam posse non detestari eorum cadauera, reliquias, vestes, imagines, &c. & eorum praesentiam fugere. *Præterea:* difficile est hominibus, maximè improbis, vt eos mortuos ament, & non detestentur, à quibus viuis graues iniurias perpeffi sunt: sed demones multa passi sunt à sanctis viris, victi, superati, neglectui habiti: igitur cum nequissimi sint, iniuriarum non immemores: certè odio plusquam Vatiniano Sanctos mortuos prosequantur, & eorum cadauera, ac reliquias cum molestia sustinebunt; maximè quia Deo eas protegente demones non audent,

nec possunt disperdere.

Huius accedit, quod Deus sicut dilexit Sanctos, dum viuerent, ita mortuos non despexit, sed eorum cadauera magnè aestimat: sunt enim chara pignora Sanctorum, quos Deus honorat, & per ea, & alias eorum reliquias magnalia operatur: quod agnoscentes demones eas execrantur, & fugiunt. Eleganter hoc docuit Chrysostronus homil. 7. *Chrysostr.* de septem Machabæis his verbis: *Vt audaces latronum duces, siue impij sepulchrorum efflores, si forte dum pradas agunt, aut spolia capienda conquirunt, in arma, vel ornamenta Imperatoris incurrent, quamlibet cupidi pradarum: tamen ita agniti Regis insignibus terrentur, vt fugiant, neque coninus accedere, vel attingere audeant, vnde sibi compendium non procedere, sed periculum prouident imminere, si quid inde audeant usurpare. Ita proficere demones, qui verè latronum, & principes, & magistri sunt, vbi coronatorum Martyrum viderint corpora posita: longè illud à conspectu illorum pauidi fugiunt, & absiliunt.* Hæc Chrysostronus. Hic est præcipuus modus fugandi demones, quem in reliquijs Sanctorum reperio.

Alter modus, quo per reliquias Sanctorum demonia fugantur, est concutius instrumentarius, quibus reliquiæ pollent, eo quod à Deo assumuntur, vt instrumenta sint ad fuganda demonia. Ille autem modus non tam certus est sicut præcedens, probabilè tamen reputo: quia Deus

per-

per Sanctorum cadauera: ac reliquias multa miracula operatus est: vt videre licet in sacris literis, & Patrum monumentis: at vix imaginari possumus modum huius concursus reliquiarum: nisi quod instrumenta Dei facere ad opera miraculosa: ergo idem fatendum est in fugatione dæmonum, quæ inter opera miraculosa computatur. Quæ enim maior ratio dubitandi est de hac, quam de illis? Minor est communis consensus Theologorum recte sententiã. Maior autem constat ex sacris literis & Patrum monumentis. Coniicitur in Sepulchrum Helisæi cadauer hominis mortui, & subito, vbi Helisæi ossa attigit, surrexit homo viuus: *4. Reg. 13.* simbria vestimeti Christi Domini mulierem à fluxu sanguinis liberat, *Luc. 8.* Ambrosius, sermone de Geruasio & Prothasio refert, cæcũ esse visui restitutum ad contactum feretri, quo reliquias portabantur. Nazianzenus, oratione in Cyprianum: *Nazian.* Omnia (inquit) potest puluis Cyprianicum fide, vt sciunt hi, qui experti sũt, & miraculum vsq; ad nos transferunt. August. *August.* libr. 22. de Ciuit. Dei. capit. 8. ait tot esse facta miracula breuissimo tempore ad Reliquias sancti Stephani: vt multi libri scribendi essent, si omnia referenda essent: ac deniq; nostris temporibus & facta sunt, & fiunt sæpe miracula per reliquias Sanctorum: in quibus non inuenimus alium operandi modum, nisi quia Deus ea operatur medijs reliquijs, vt instrumentis: & idem nos

dicimus modo de eiectione dæmonum.

De modo, quo Crux pellit dæmones.

CRUX pellit dæmones dupliciter, sicut de reliquijs diximus. Vno modo vt obiectum contristans & horrorem dæmonibus incutiens: quod vt deuitent, fugiunt. Itaque vt nos res odiosas & inuisas: ita illi crucem detestantur & fugiũt. Sed quare Crucem odiant, ac detestantur? quia Cruce eorum vires labefactata, eorum regnum euersum est: Christus, (inquit Paulus ad Colossens. 2.) *Colossens.* chyrographum decreti, quod erat contrarium nobis tulit de medio, affigens illud Cruci, expolians principatus & potestates, traduxit palam confidenter triumphans illos in semetipso. Quare vt canis baculum, quo percussus est, detestatur: ita diaboli crucem detestantur. Quo fit vt in prouerbium abierit de his, qui res sibi exosas auersantur. *Fugiant eas, sicut diabolus Crucem.* Odiant item, quia Christi crucifixi, eos damnaturi effigies est. Odiant, quia Crucis signo in memoriã reuocatur Passio Christi, & eius merita: ob quæ homines à potestate diaboli erepti sũt: & propter multa alia, quæ dæmonibus valde displicent: quorum recordatione torquentur, & præ horrore fugiunt. Egregiè Origenes *Origen.* homil. 6. in quintum caput Exod *Timor & tremor* (inquit,) cadunt super dæmones. cum signum in nobis viderint Crucis fideliter fixum: & in homil. 8. ad diuersos sic ait: *Immortale labarum (Crucem)*

portemus in frontibus nostris: cum demones hoc viderint, contremiscent, quia aurata capitolla non timent.

Secundo modo Crux demones abigit, ut causa instrumentalis, qua virtus Deus ad eos profligandos. Hoc probabile est, & probatur eadem ratione, qua id in reliquijs adstruximus: nam Crucis signo audiuius à fide dignis magna & plura scita fuisse miracula: cæci lumini restituti, ita Victor Vticensis de persecutione

Vit. Vtic. Vvandalica. Carbones ardentis extincti, ita Metaphrastes in vita sancti

Metaph. Theod. Tiburtij Ingentes dracones occisita Theodoretus de sanctis Iuliano, & Marciano. Sed in his & similibus patrandis Crux instrumentum Dei fuit: cur ergo id non asseramus in demonibus profligandis?

Inter hunc & priorem modum multiplex differentia est: in priori Crux pellit demones, ut obiectum: in secundo ut efficiens instrumentale. In priori solus Deus autor fugæ est: in secundo homines etiam concurrunt, mediante crucis effigiatione, aut applicatione. In priori demones voluntarie fugiunt, ut euitent horrorem obiecti contristantis: in secundo inuiti etiam ac noscentes coguntur fugere, ac propria relinquere domicilia, quæ possederunt: fere ad eum modum, quo homo hominem pellit à loco, ubi antea erat, & in quo cupiebat permanere. Mitto modo vsum Crucis, quando Deus per eam adiuratur: ut si dicamus, per tuam Crucem libera nos Domine à demone,

quia hic precandi Deum modus est, & adorationem reducitur. Et hæc satis de modo, quo Crux demones fugit.

De rebus consecratis, seu benedictis.

Res sacratas, seu benedictas plurimum valere ad fugandos demones superius docuimus. Superest differere modum, quo tam mirabilem effectum perficiant: Prius tamen diuidere oportet res sacratas seu benedictas, in quasdam, quarum vltus ut habetur ex earum institutione, est demonum fugatio, aut contra eos protectio, ut aqua benedicta, & cerei, qui in die purificationis benedicuntur: aliæ vero sunt quæ ex vi suæ sacrationis, aut benedictionis ad finem præfatum non ordinantur: sed ad alias, putà ad Dei cultum, sacramentorum administrationem, morbos curandos, & similia: in his, quæ posterioris generis sunt, nullam rationem ac modum fugandi demones esse existimo, nisi forte, quia demones propter sacrationem, & eorum effectus exosas habent.

Nescio tamen, an odium erga eas tam ingens sit, ut compulsi sint à loco recedere, aut non accedere ubi adsunt. At vero in vltu rerum prioris generis, ut in vltu aquæ benedictæ reor esse vim instrumentalem, id est esse Dei instrumenta ad demones pellendos, aut profligandos, plusquam in reliquijs Sanctorum, aut Crucis effigie, eo quod reliquiæ & Crux suæ per se habent vltu distinctum à profligatione demoniorum. Reliquiæ pignora Sanctorum sunt, quæ quia organa fuere ad

oper.

opera egregia, valde honorat Deus. Crux imago Christi pro nobis in Cruce pendētis. Et si ab aqua benedicta tollas effectum præfatum: aqua sola est, quia ex vi suæ consecrationis ad illud instituta est.

Si autem quis roget: in quo cōcurfus iste instrumentalis fundetur? Respondeo, in impetratione Ecclesiæ, quando eas res benedixit aut sacrauit: vt. n. conitat ex verbis ac ceremonijs, quibus Ecclesia vitur in earum benedictione, enixe supplicat, ac à Deo obtinere nititur vt viu earū dæmonia fugentur, vt videre licet in formulis suæ benedictionis. Deum autem exaudiuisse Ecclesiam sponsam suam, quis ambigit? maxime quia ex Spiritus S. inspiratione, modus ac forma benedicendi, & sacrandi eas res ortum habuit à tempore Apostolorum.

Ne autem, arce lector, rituales libros, vbi formulæ præfatæ exaratae sunt, perquiras, & fortè non inuenias, en eastibi ante oculos pono. In aquæ benedictione, aut sacratione sic orat Ecclesia: *Deus qui ad salutem humani generis maxima quæque sacramenta in aquarum substantia condidisti: adesto propitius invocationibus nostris, & elemento huic multis modis purificationibus præparato, virtutem tuam benedictionis infunde, vt creatura tua mysterijs tuis seruiens ad abigendos dæmones, morbosq; pellendos diuina gratia sumat effectum &c.* Ad benedictionem talis hac formula vitur: *Omnipotens eterne Deus immensam clementiam tuam humiliter imploramus, vt hanc creaturam salis, quam in vsu ge-*

neris humani tribuisti: benedicere & sanctificare digneris, vt sit omnibus sumētib; sanitas animæ, & corporis, & quidquid ex eo tactum vel aspersum fuerit, careat omni immunditia, omniq; impugnatione spiritualis sequitæ. Per Dominum nostrum &c.

Dum cereas imagines, quas agnos Dei dicimus, consecrat inter alia sic orat. *Qua sumus Domine hos agnos, quos de cera virginea in tuū honore formauimus, sacra & perenni vnda, balsamog; sacri chris-matis perfusos benedicere, sanctificare, & cōsecrare digneris: quatenus à te benedicti virtute accipiant cōtra omnia diabolica tentamenta, & omnes portantes tuti esse possint inter aduersa, & prospera: vt tua consolatione accepta, nullum periculum timeant, nullamque formidēi vmbra, nulla sauitia diabolica, aut versutia humana enoceat: sed virtute tua fortitudinis roborati, sua consolatione glorientur, qui verè patriarchæ diceris, &c.*

In benedictione autē cerei petitur, vt per ceræ sanctificationē Dominus cōterat diabolū, & disperdat de cunctis habitationibus colentiū Deum: de basilicis, de domibus, de angulis, de refectorijs, de lectulis, de vnineris locis, in quibuscunq; Deo famulantes habitant, & requiescūt, dormiunt, vigilant, ambulant, & cōsistūt. Nec audeat ille malignus spiritus inquietare amplius, vel pauore immittere super eos, quos S. Chri-matis sui vnctione fecit esse munitos. Ita libri rituales.

Hinc factum est vt istarum rerū sacrarum vsus tam frequens sit, & apud Catholicos in locis, ac tēporib; quibus dæmones molesti esse solent

apud

apud agonizantes; quando tempe-
states iugruunt, & alijs huialmodi.

De exorcismorum efficacia.

¶ EXorcismus in propria & pressa
significatione imperium supra
dæmones importat. Quod vero
huic imperio adiungantur alia me-
dia, quæ conducunt, aut efficaciam
habent pellendi dæmones, per acci-
dens est.

Loquendo igitur de exorcismis
in hac stricta significatione dico, cer-
tum esse secundum fidem, exorcis-
mos habere vim ac efficaciam fugã-
di dæmones, ne hominibus nocerent.

Probat. Fides est, in Ecclesia fuisse,
& esse potestatem imperandi dæ-
monibus eiectionem, ac fugam: ut
patet ex multis locis sacrae Scriptu-
ræ, quæ attulimus in prima disputa-
tione. Luca & Matth. 20. Ecce dedi

*Luca &
Mat. 20.
Marc. vii.*

*vobis potestatem calcandi supra serpentes,
&c. Et Marci vltimo. Signa autem eos
qui crediderint hac sequentur, in nomine
meo dæmonia ieiens, &c.* Et ex usu &
traditione Ecclesia habetur, deriva-
tam esse hanc potestatem ad poste-
ros, ut patet ex Cælestino Papa Epist.

*Cælestin.
Cō. Cart.*

*1. ad Episcopos Gallie, & ex Concilio
Carthaginensi. 4. cap. 7. & ex Patrib.
zelatis in prima disput. siue hæc pote-
stas ordinaria sit, qualis reperitur in
exorcistis; siue extraordinaria, perti-
nens præcisè ad gratiam miracula
faciendi. At hæc potestas exercitio
mandatur per imperium; sicut &
quæcunque alia humana potestas*

erga subditos: ergo exorcismi effica-
ciam habent ad fuganda dæmonia,
seu illa eieienda, si profertantur ab
habente potestatem exorcizandi.
Probat, quia exorcismus in im-
perando dæmonibus consistit essen-
tialiter: quod imperium ridiculum
esset nisi efficax esset.

*Hæc ratio probat, nostrum assertum
esse de fide, loquendo de efficacia
abstrahendo à physica & morali:
id est, ab eo, quod est exorcismos at-
tingere expulsionem dæmonum co-
agendo Deo: siue ad eorum præsen-
tiam, Deum pellere. Quamobrem
miror Franciscum Suarez vitam do-
ctum, & pium in 3. tom. suorum operum
supra quest. 65. 3. part. D. Thom. disput. 15.
efficacitatem exorcismorum non
reducere ad potestatem collatam
Ecclesie, nisi tantum probabiliter,
& quasi dubitantes de hoc funda-
mento: cum tamen ab ea promana-
re certo certius sit ut patet ex ratione
à me allata.*

Fateor conducere meritum ad-
iurantis, & summopere inuocatio
nominis Christi, ac impetratio Ec-
clesie, sed hæc accidentalia sunt ex-
orcismo; qui essentialiter in imperio
erga dæmones consistit: cuius effi-
cacia a Christo promissa est locis
citatis, & usu ac Ecclesie traditione
asserta. Cõfirmatur ex Iustino Mar-
tyre q. 4. ad gentes, dicente, esse vim
quandam, quæ sub sensum non ca-
dit, quæ timorem incutit dæmonib.
cum ab Ecclesia imperantur: & D.
August. lib. 83. quest. 9. 79. Exorcismos
quos

Iust. Mart.

D. Aug.

quos vocat signa publicæ iustitiæ, expresse asserit habere efficaciam propter honorem excellentissimi imperatoris, id est propter potestatem à Christo collatam: quam vocat ibidem imperialem legem, alludens ad illud: *Ecce dedi vobis potestatem calcandi &c.* Præterea Diuus Gregorius *lib. Dial. cap. 3.* ait, sanctos homines, etiam in carne viuentes, non solum orando, & impetrando, sed etiam potestatiuè, ac per hoc cooperando, miracula faciunt. Inter quæ iam cõputauimus eiectionem dæmonum: at hæc cooperatio non potest consistere, nisi ponamus aliquam efficaciam in exorcismis, quibus impetrantur exire: ergo &c.

Dices. Non negamus exorcismis efficaciam: sed præcipue eam reducimus ad impetrationem adiurantis vel Ecclesiæ orantis, vt Deus eam virtutem conferat exorcismis: *Contra.* Demus aliquem exorcizare dæmonem nulla præuia oratione, sed solo simplici imperio: sicut aliquando Apostoli creduntur fecisse, & multos etiam sanctos viros diximus supra fecisse: tunc eiectio facta per talem exorcismum non potest tribui impetrationi: quia nulla oratio præcessit, neque necesse fuit præcedere orationem Ecclesiæ.

Rursus. Verba imperatiua qua ratione signa sunt, non sunt obiectum quod horret dæmon, nisi fortè qua ratione efficaciam habent pellèdi eum: ergo necessaria fatendum est potissimam efficaciam exor-

cismis prouenire ex potestate à Christo concessa: cætera vero se habent accidentaliter ad efficacitatem; sicut accidentaliter coniuncta sunt: vt bi gratia, adiunguntur exorcismo reliquæ Sanctorum, aut effigies Crucis: non dubium quin per modum obiecti, quod horrent dæmones, possint eos fugare: præcipue nominis Iesu inuocatio: quod sicut hominibus pijs amabile, ita dæmonibus tremendum ac formidabile. *Sola præsentia Saluatoris* (ait Hieron, Matt. 8.) *tormenta erant dæmonis, & tamen tunc non agnoscebatur à dæmonibus esse verum Deum.* D. Thom. 3 part. qu. 44. artic. 4. quanto magis horrescent, ac torquentur audito nomine eius, quem sciunt esse verum Deum, Patri æqualem; qui eos iudicaturus est, ac in infernum æternis flammis torturus? Horrore certè implebuntur, & audito sanctissimo nomine Iesu, pauidi fugient: & ob id sagis, & his qui se diabolo deuouerunt (vt ab ipsis narratum est) præcipit diabolus, vt quando ad nocturnos conuentus accedunt, prorsus à nomine Iesu abstineant. Insuper ab eisdem narratum esse dicitur, si quando alicui adstantium nomen Iesu ab oratione, etiam præter intentionem excidisset, subito & diabolos,

& præsentem turbam
disparuisse.

N

DIS-